

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.I.30.174/2025/8.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke

Dr. Parlagi Mátyás előadó bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

felperes képviselője

felperes képviselőjének címe

ügyintéző: Dr. Apor Roland ügyvéd)

Az alperes: alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

alperes képviselője

alperes képviselőjének címe

ügyintéző: Dr. Szarka Norbert ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.288/2024/7-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Budapest Környéki Törvényszék 2.G.40.322/2022/44. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes mint megrendelő és az alperes mint vállalkozó 2018. január 18-án vállalkozási szerződést kötöttek egymással. A vállalkozói díj összegét 580.000.000 forint egyösszegű átalányárban határozták meg (10.1) azzal, hogy a vállalkozói díj kötött, többletmunka utólagos elszámolására nincs lehetőség, a vállalkozói díj tartalmazza a vállalkozónak a szerződés teljesítésével kapcsolatos összes költségét (10.2), azon felül az alperes semmilyen jogcímen nem érvényesíthet többletköltséget (10.4). A felek a szerződést csak közös megegyezéssel, írásban módosíthatják (14.1.1).

[2] A felperes 598.778.287 forint vállalkozói díjat fizetett meg az alperesnek. Az alperes 2020. december 29-én kiállított 54.030.498 forint összegű számláját a felperes vitatta. Az alperes 2021. január 26-án egyenlegközlő levelet küldött a felperesnek, a rendezetlen tartozás összegét 73.252.211 forintban jelölte meg, amelynek részét képezte a fenti számla. Az alperes kérelmére a bíróság végzésével megállapította a felperes fizetéseképtelenségét és főeljárásban elrendelte a felszámolását. A felperes az alperesnek 2022. június 14-én 22.734.180 forintot megfizetett, ezért a bíróság 2022. június 15-én a felszámolási eljárást megszüntette és a felszámolást elrendelő végzést hatályon kívül helyezte.

[3] Az alperes 2024. április 26-tól felszámolás alatt áll.

A kereset és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében 41.512.467 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:252. § (1) bekezdése, 6:34. §-a, 6:137. §-a, 6:142. §-a, 6:532. §-a és 6:527. § (1) bekezdése, valamint a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27. § (2c) bekezdése alapján.

[5] Indokolása szerint az alperes a munka elvégzését 580.000.000 forint átalányár ellenében vállalta, számlát azonban 604.624.187 forintról állított ki, amelyből 598.778.287 forintot megfizetett. Ő tehát 18.778.287 forinttal többet fizetett meg a szerződésben meghatározott díjhoz képest. Az alperes 2020. december 29-én kiállított számláját vitatta, de a felszámolás elkerülése érdekében a Cstv. 26. § (3b) bekezdése alapján 2022. június 14-én 22.734.180 forintot megfizetett. Az alperesi túlszámlázás és a felszámolási eljárás miatt összesen 41.512.467 forint túlfizetése keletkezett, amelynek visszatérítésére köteles az alperes kártérítés címén. Az alperes károkozó magatartását abban jelölte meg, hogy a szerződésben meghatározott átalánydíj összegét meghaladóan díjazást követelt tőle.

[6] Az alperes kérte elsődlegesen az eljárás megszüntetését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján, érdemben pedig a kereset elutasítását.

[7] Indokolása szerint a kiviteli tervek módosítani kellett, ezért a projekt összköltsége megemelkedett a többletalapozási munkák miatt. A vállalkozói díj módosulásából eredő különbözetet a megrendelő a fővállalkozónak megfizette, ahogyan a fővállalkozó is megfizette azt a felperesnek, ugyanakkor a felperes a vállalkozói díjat nem fizette meg neki.

Az első- és a másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[9] Indokolása szerint az alperes pótmunkát végzett, amelynek díját a felperes köteles megfizetni. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes szerződést szegett, mert a felperes utasításának megfelelően végzett pótmunkát, amelynek ellenértékére igényt tarthat. A felperesnek nem keletkezett kára, mert az alperes a pótmunka ellenértékének díját számlázta ki szerződés szerűen, a felperes az összeget a szerződés teljesítéseként fizette meg az alperesnek.

[10] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[11] Indokolásában kiegészítette a tényállást azzal, hogy az alperes 2024. április 26-tól felszámolás alatt áll. A kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, de nem osztotta annak jogi indokait.

[12] Rögzítette, hogy az alperes által a fellebbezési eljárásban előadott, a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztésre irányuló hivatkozás a Pp. 7. § (1) bekezdés 4. pontja szerinti ellenkérelem-változtatásnak minősül, ami a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján főszabályként nem lehetséges. Az ellenkérelem-változtatás alapjául szolgáló körülményre – az alperessel szembeni felszámolás elrendelésére – vonatkozóan a felperes tett tényelőadást fellebbezésében a Pp. 373. § (2) bekezdése szerint az alperes jogi képviselete szabályszerűségének vitatása érdekében azzal, hogy a felszámolásról a fellebbezés elkészítésekor értesült. A felperes által a fellebbezésben felhozott új tényre tekintettel a Pp. 373. § (3) bekezdése alapján az alperes e ténnyel összefüggésben ellenkérelmét megváltoztathatta, így azt a másodfokú bíróság érdemben vizsgálta.

[13] Az alperes a Cstv. 28. § (2) bekezdés *f)* pontja, 38. § (2) bekezdése és 37. § (3) bekezdése alapján alappal hivatkozott arra, a felperes igényérvényesítését eleve kizárja az a körülmény, hogy követelését a felszámolási eljárásban a felszámolás közzétételétől számított 180 napon belül nem jelentette be, mivel e határidő elmulasztásához a Cstv. 37. § (3) bekezdése a jogvesztés jogkövetkezményét fűzi. A bírósági gyakorlat szerint a pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított eljárás a hitelezőt nem mentesíti igénye bejelentésére vonatkozó kötelezettsége alól. Ha a hitelező a kötelezettrel szembeni felszámolási eljárásban a Cstv. szerinti határidőn belül nem jelenti be igényét, e határidő elmulasztása a kötelezettrel szemben jogvesztéssel (a követelés megszűnésével) jár, ez pedig a kereset elutasítását vonja maga után (BDT2009. 2098., BDT2010. 2316., BH2014. 249.). A felperes a bíróság ezzel kapcsolatos kérdésére az igénybejelentés megtörténtét nem állította és nem igazolta. A keresetet ezért önmagában a bejelentés elmulasztása miatt el kellett utasítani.

[14] A másodfokú bíróság megjegyezte, hogy a kereset a megjelölt jogcímen akkor sem lenne teljesíthető, ha a felperes követelését a felszámolási eljárásban határidőn belül

bejelentette volna. A felperes keresetét a Ptk. 6:142. §-a alapján, szerződésszegéssel okozott kár megtérítéseként terjesztette elő. A felperes tényelőadása ugyanakkor a szerződésszegés és az okozati összefüggés megállapításához sem elegendő. A felperes kártérítési igényét arra az alperesi szerződésszegésre alapította, hogy a szerződésben meghatározott átalánydíjhoz képest nagyobb összegről állított ki számlákat, illetve nagyobb összeget követelt. Az alperes azonban arra tekintettel állította ki számláit, hogy álláspontja szerint pótmunkát végzett, amelyért többletdíjazásra vált jogosulttá. A felek között tehát vita alakult ki a ténylegesen elvégzett munka jogi jellegét és ennél fogva a vállalkozói díj összegét illetően. Az alperes ezzel kapcsolatos nyilatkozatai, követelésének érvényesítése, valamint a számlák kiállítása nem minősülnek szerződésszegésnek, mivel azok az igényérvényesítés jogszerű eszközei. A kifogásolt alperesi magatartás és a felperes által állított kár, azaz a túlfizetés között nem áll fenn az ok-okozati viszony sem, ugyanis a hátrány nem az alperesi igényérvényesítéssel, hanem a felperes önkéntes teljesítésével következett be. Ha a felperes az alperes többletkövetelésével nem értett egyet, úgy semmi sem zárta el attól, hogy azt vitassa és a számlák teljesítését visszautasítsa. Az esetleges túlfizetésből eredő hátrányt tehát a felperes magának okozta. Vállalkozási szerződés esetén nem kizárt a túlfizetés visszakövetelése iránti igényérvényesítés, de nem szerződésszegéssel okozott kár megtérítéseként. A jogvita elbírálásához a bíróságnak nem kellett érdemben állást foglalnia arról, hogy az alperes által a vállalkozói tevékenység körében végzett alapozási munkálatok többletmunkának vagy pótmunkának minősülnek-e. A másodfokú bíróság ezért mellőzte az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben kifejtett indokait, továbbá erre tekintettel a fellebbezésben ehhez kapcsolódóan megjelölt és indokolt anyagi és eljárási jogszabálysértések vizsgálata is szükségtelenné vált. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – eltérő indokok mellett – helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a kereset teljesítését, másodlagosan az ügyben eljáró másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 2. §-át, 3. §-át, 6. §-át, 110. § (3) bekezdését, 216. §-át, 217. §-át, 218. §-át, 279. § (1) bekezdését, 342. § (1) bekezdését, 237. § (1) bekezdését, 237. § (3) bekezdés a) pontját, 237. § (4) bekezdését, 369. § (4) bekezdését, 370. § (1) és (4) bekezdését, 373. § (2), (3) és (5) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 50. § (1) bekezdését, a Ptk. 6:142. §-át, 6:191.§-át, 6:244. §-át és 6:245. § (1) bekezdését, valamint az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdését.

[16] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének túllépésével kapcsolatban a Pp. 2. §-ának, 203. § (2) bekezdésének, 216-218. §-ának, 342. § (1), (3) bekezdésének és 370. § (1) bekezdésének a megsértését állította. Indokolása szerint az alperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztésre. Csak – a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelemre előterjesztett – fellebbezési ellenkérelmében tett ezzel összefüggésben tény- és jogelőadást, ugyanakkor a másodfokú tárgyaláson kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az nem minősül ellenkérelem-változtatásnak, hanem olyan fellebbezési ellenkérelemnek, amelyben a fellebbezésre reflektál. A másodfokú bíróság ezért ezt az alperesi nyilatkozatot még a Pp. 110. § (3) bekezdése alapján sem minősíthette ellenkérelem-változtatásnak, mert az sérti a rendelkezési jogot és a kérelemhez kötöttséget

(Pp. 2. §). A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelmét visszavonta, így nem volt olyan új tényállítása, amely megnyitotta volna az alperes számára az ellenkérelem-változtatás lehetőségét. A másodfokú bíróság ezért nem vehette volna figyelembe az alperes által a Cstv. 37. § (3) bekezdése körében előadottakat, kizárólag a megváltoztatásra irányuló fellebbezési nyilatkozatokat értékelhette volna. A másodfokú bíróság olyan tény- és jogállásra, anyagi jogi kifogásra alapította ítéletét, ami nem volt a felülbírálat tárgya, ezzel túllépte felülbírálati jogkörének korlátját. Ha az ellenkérelem-változtatás megengedett lett volna, akkor azt el kellett volna utasítani, mert az alperes nem terjesztett elő a Pp. 216-218. §-ai szerinti engedélyezési kérelmet.

[17] Az érdemi döntéssel kapcsolatban a Pp. 2. §-a, 279. § (1) bekezdése és 342. § (1) bekezdése, továbbá a megjelölt anyagi jogszabályi rendelkezések megsértését állította. Indokolásában megismételte a keresetlevelében (2.G.40.322/2022/1.), fellebbezésében (2.G.40.322/2022/45.) és a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében (Gf.6.) előadottakat, hangsúlyozva, hogy nem osztja a másodfokú bíróságnak a jogerős ítéletben tett – jogalappal és jogcímmel kapcsolatos – megjegyzését.

[18] A másodfokú bíróság anyagi pervezetési kötelezettségének megsértésével kapcsolatban a Pp. 3. §-ának, 6. §-ának, 237. § (1) bekezdésének, 237. § (3) bekezdés a) pontjának, 237. § (4) bekezdésének, 369. § (4) bekezdésének, 370. § (4) bekezdésének és 373. § (5) bekezdésének a megsértését állította. E jogszabályhelyek normaszövegének idézését követően kifejtette, a másodfokú bíróság nem tájékoztatta a feleket arról, hogy a felektől és az elsőfokú bíróságtól eltérő anyagi jogi álláspontot képvisel, anyagi pervezetést egyáltalán nem végzett, ezért nem tudott keresetváltogatást előterjeszteni. Tájékoztatás hiányában alapos okkal feltételezhette, hogy keresete a megjelölt jogalapon teljesíthető.

[19] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A Pp. 413. § (1) bekezdése és 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[21] A felperes felülvizsgálati kérelmében eljárási jogszabálysértésként elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperes saját nyilatkozata szerint nem terjesztett elő ellenkérelem-változtatást a követelések bejelentésére meghatározott jogvesztő határidő elmulasztása miatt; arra csak fellebbezési ellenkérelmében hivatkozott, amely viszont hatálytalanná vált az elsődleges fellebbezési kérelem visszavonásával. A másodfokú bíróság ezért felülbírálati jogköre korlátain belül nem vizsgálhatta volna a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztést.

[22] A felperes felülvizsgálati kérelmét tehát arra alapította, hogy a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét túllépve értékelte a jogvesztést. Magával a jogvesztés bekövetkezésével

kapcsolatban azonban jogszabálysértést nem állított, a másodfokú bíróság által e körben feltüntetett {[38]} és alkalmazott jogszabályhelyek [Cstv. 28. § (2) bekezdés *f*) pont, 38. § (2) bekezdés, 37. § (3) bekezdés] megsértését nem állította, azokat megsértett jogszabályhelyként nem jelölte meg. A Kúria ezért a jogvesztés bekövetkezését nem vizsgálhatta, hanem a jogvesztés jogkövetkezményének másodfokú bíróság általi alkalmazásáról kellett állást foglalnia.

[23] A felszámolási eljárás célja {vö. Kúria Pfv.I.21.333/2022/4. [33]-[37]}, hogy a fizetéseképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők a Cstv.-ben meghatározott módon kielégítést nyerjenek [Cstv. 1. § (3) bekezdés]. A hitelezői igénybejelentés a követelés, a hitelezőt megillető alanyi jog érvényesítését jelenti, az igénybejelentési határidő – a jogintézmény természeténél fogva – anyagi jogi határidőnek minősül {Kúria Gfv.VII.30.201/2018/4. [13]}, amelyen belüli igényérvényesítés hiánya a követelés megszűnésére vezet {Kúria Gfv.VII.30.677/2017/3. [23]}. A fenti gyakorlat alapjául szolgáló 1/2010. PJE jogegységi határozat indokolásának III. pontja szerint a Cstv. 37. § (3) bekezdése a jogvesztés tartalmát, anyagi jogi jogkövetkezményeit nem határozza meg, ugyanakkor azt a joggyakorlat és a jogirodalom egységesen úgy értelmezi, hogy a jogvesztés az alanyi (anyagi) jog, a követelés végleges megszűnését (elenyészését) jelenti, vagyis a követelés még naturális obligációként sem marad fenn. Mindezek alapján, ha a hitelező a felszámolás közzétételétől számított 180 napon belül – igénybejelentési kötelezettsége ellenére – nem jelenti be követelését, akkor a határidő utolsó napjának elteltével alanyi joga – és az abból eredő követelése – véglegesen megszűnik, követelése még természetes kötelemként sem marad fenn. Ez a jogkövetkezmény független a felszámolási eljárás későbbi eredményétől, annak befejezési módjától, mert az anyagi jogi természetű határidő elmulasztásának jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével beáll.

[24] A kereset egy anyagi jogszabály (tárgyi jog) által biztosított jog (alanyi jog) érvényesítésének elsődleges eljárásjogi eszköze {Kúria Gfv.I.30.270/2022/10. [27], Pfv.I.20.378/2022/6. [23], Pfv.I.20.215/2023/4. [20], Pfv.I.20.559/2023/7. [34], Gfv.I.30.120/2023/8. [62], Pfv.I.20.454/2025/11. [43]}. A polgári per így az alapvetően diszpozitív magánjog által létrehozott alanyi jogok érvényre juttatásának általános lehetőségét biztosítja egy kógens közjogi törvény – a Pp. – által szabályozott eljárásrendben. A Cstv. szintén alapvetően kógens közjogi rendelkezésekkel {vö. Kúria Gfv.III.30.010/2024/5. [33]} szabályozza a hitelezők követelésének kielégítését abban a speciális esetben, amikor a fizetéseképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése van folyamatban. A felszámolás megindulása miatti speciális helyzetben az igényeket a Cstv. rendelkezései szerint kell érvényesíteni: a felszámolás megindulása korlátozza a követelések érvényesítésére vonatkozó rendes szabályok érvényesülését, azok csak a Cstv. szabályaival együttesen értelmezve alkalmazhatók {Kúria Gfv.VII.30.677/2017/3. [22]}.

[25] A Cstv. szabályozása alapján a pénzkövetelés érvényesítése iránt a felszámolás kezdő időpontját megelőzően indult peres eljárások ugyan folytatódnak, de ettől még a hitelezőnek – a felszámolás közzétételétől számított legkésőbb 180 napon belül – követelését be kell jelentenie a felszámolónak, ennek hiányában követelése véglegesen megszűnik. A perben érvényesített követelés bejelentése ahhoz szükséges, hogy azt a felszámoló a felszámolás körébe tartozó vagyon tartozásaként nyilvántartásba vegye, és erre figyelemmel később – a hitelező pervesztessége vagy pernyertessége, továbbá a Cstv.-ben előírt kielégítési sorrend figyelembevételével – intézkedjen [vö. Cstv. 38. § (2) bekezdés, 57-58. §]. A követeléseket – és ezeken belül a perben érvényesített követelést is – azért kell bejelenteni, hogy a felszámoló

felmérhesse a gazdálkodó szervezet vagyoni helyzetét és a vele szemben támasztott követeléseket, valamint erre figyelemmel tervezhesse meg és folytathassa le a fizetéseképtelen adós tevékenységének befejezését, jogutód nélküli megszüntetését és a hitelezők követeléseinek kielégítését [Cstv. 46. § (1)-(2) bekezdés]. A Cstv. külön szabályozza azokat a speciális követeléseket, amiket a felszámoló igénybejelentés nélkül is nyilvántartásba vesz és kielégít [Cstv. 27. § (1a) bekezdés, 37. § (4) bekezdés]. Az e speciális körbe nem tartozó, ugyanakkor a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől számított 180 napon túl bejelentett követelést a felszámoló azonban akkor sem veszi nyilvántartásba, ha azt jogerős bírósági ítélet tartalmazza [vö. Cstv. 46. § (5) bekezdés *b*)-*c*) pont]. A hitelezők nyilvántartásának jelentősége, hogy a hitelezői választmány megalakítása vagy a hitelezői képviselő megválasztása céljából a nyilvántartásba vett hitelezőket kell összehívni [Cstv. 39. § (1) bekezdés], a felszámolási eljárás megszüntetéséhez is az szükséges, hogy az adós valamennyi nyilvántartásba vett, elismert vagy nem vitatott tartozásának a megfizetése megtörténjen [Cstv. 45/A. § (1) bekezdés], továbbá a hitelezők igényeinek a kielégítése is a hitelezők nyilvántartása szerint történhet meg [Cstv. 50. §, 57-58. §]. Mindezek alapján, ha a pénzkövetelés érvényesítése iránt a felszámolás kezdő időpontja előtt megindított per tartama alatt közzéteszik az alperes felszámolását elrendelő végzést, akkor a magánjogi követelések közjogi úton történő érvényesítésének általános szabályait tartalmazó Pp.-t a fizetéseképtelen adós hitelezőinek kielégítését szabályozó Cstv. fenti szabályaival együttesen értelmezve kell alkalmazni. E szabályok szerint pedig a perben érvényesített követelést is be kell jelenteni a felszámolónak, amelynek hiánya jogvesztéssel jár.

[26] A követelés bejelentésére a Cstv.-ben előírt határidő elmulasztása miatt bekövetkezett jogvesztés a fentiek értelmében egyrészt anyagi jogi jogvesztést jelent, mert az alanyi jog véglegesen megszűnik. Másrészt azonban a jogvesztés az igényérvényesítés lehetőségének a kizártságát is okozza, amit főszabályként hivatalból kell figyelembe venni, ahogy azt az 1/2010. PJE jogegységi határozat indokolásának IV. és VI. pontja is rögzíti. Az 1/2010. PJE jogegységi határozat a Ptk. eltérő rendelkezése miatt [vö. Ptk. 6:417. § (4) bekezdés, 6:420. § *c*) pont] ugyan nem irányadó a Ptk. alkalmazása során [1/2014. PJE jogegységi határozat indokolás V.1.a) pont], de ez nem érinti a 2009. szeptember 1-jétől változatlan Cstv. 37. § (3) bekezdésének értelmezésével kapcsolatban kifejtett indokok helyességét. A polgári perre alkalmazandó Pp. nem tartalmaz kifejezett rendelkezést erre az esetkörre, ugyanakkor a Pp. normaszövege a perakadályként szabályozott keresetindítási határidő elmulasztása [Pp. 176. § (1) bekezdés *i*) pont] esetén sem mondja ki szövegszerűen, hogy a szabályozás egyrészt melyik típusú határidőre vonatkozik, másrészt melyik típusú határidő esetén kell annak elmulasztását hivatalból figyelembe venni. Ezeket a kérdéseket is jogértelmezéssel kellett megválaszolni, amit az 1/2017. PJE jogegységi határozat szerint megfelelően irányadó 4/2003. PJE jogegységi határozat tartalmaz.

[27] A Pp. követelések érvényesítésére vonatkozó általános eljárásjogi rendelkezéseinek a Cstv. speciális szabályaival történő együttes értelmezése arra az eredményre vezet, hogy a Cstv. 37. § (3) bekezdése alapján bekövetkezett jogvesztés kizárja az igény perbeli érvényesítésének a lehetőségét is, amit a bíróság – ha az ezzel kapcsolatos adatok a perben rendelkezésre állnak – hivatalból vesz figyelembe. Magyarország Alaptörvénye 28. cikke alapján ez az értelmezés áll összhangban a Cstv. és a Pp. szabályozási céljával. A Cstv. speciális szabályozásának célja a hitelezői érdekek védelme, a hitelezők követelésének kielégítése a Cstv.-ben meghatározott módon [Cstv. preambulum, Cstv. 1. § (3) bekezdés]. E cél elérése érdekében főszabályként kötelező bejelenteni minden olyan követelést, amelynek kielégítését kéri az adós jogutód nélküli megszüntetése során, így a már peresített követelést

is. A bejelenteni elmulasztott követelésekre jogvesztés következik be, azok teljesen megszűnnek, azokat már semmilyen módon nem lehet az adóssal szemben érvényesíteni, az igényérvényesítés lehetősége kizárttá válik. A Pp. – preambuluma szerint – a közjónak és a józan észnek megfelelő jogalkalmazás eszméjétől vezérelve, az anyagi jogok hatékony érvényre juttatása érdekében szabályozza az alanyi jogok érvényesítésének elsődleges (általános) eljárásjogi eszközét. Ha a speciális jogszabályban előírt bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt az alanyi jog megszűnik és egyúttal az igényérvényesítés minden lehetősége kizárttá válik, úgy nem tartható fel olyan – a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos – cél, amely azt indokolná, hogy a köz által finanszírozott bíróság egy olyan jogvitát folytasson tovább és bíráljon el, amelynek tárgya ténylegesen már megszűnt, amellyel kapcsolatban kizárt az igényérvényesítés lehetősége és a követelés kielégítése. Ebben az esetben a felperes nem a keresetindítási határidőt, hanem a követelés speciális nemperes eljárásban való – határidőben történő – érvényesítését mulasztotta el, ezért nem az eljárás megszüntetésének [Pp. 176. § (1) bekezdés *i*) pont, 240. § (1) bekezdés *a*) pont], hanem – az alanyi jog megszűnése és az igényérvényesítés lehetőségének kizártsága miatt – az alaptalan kereset elutasításának van helye [Pp. 340. § *b*) pont].

[28] A fentiek szerint – a megállapítási kereseti kérelem törvényes feltételeinek fennállásához hasonlóan {vö. Kúria Pfv.I.20.215/2023/4., megjelent: BH2024. 13. [26]} –, ha az azzal kapcsolatos adatok rendelkezésre állnak, akkor a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztést hivatalból kell figyelembe venni, ezért az független a felek perfelvételi nyilatkozatai által meghatározott jogvita kereteitől [Pp. 183. § (1) bekezdés], így arra az érdemi döntés korlátai sem vonatkoznak [Pp. 342. § (1) és (3) bekezdés], ezért kívül esnek a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátaiban is (Pp. 370. §). A jogvesztés másodfokú bíróság általi észlelése és értékelése a közjogi törvények alkalmazásán alapul, így nem jelent érdemi (anyagi jogi) felülbírálatot [Pp. 369. § (3) bekezdés]; továbbá nem minősül az elsőfokú eljárás szabályszerűsége felülbírálatának [Pp. 369. § (1) bekezdés] sem, mert a másodfokú bíróság nem az eljárás szabályszerűségét, hanem a felperes igényérvényesítési lehetőségének kizártságát értékeli. A fellebbezés – főszabály szerinti – teljes átszármaztató hatálya miatt ezt a másodfokú bíróságnak is hivatalból kell vizsgálnia, függetlenül a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem tartalma által meghatározott felülbírálati jogkör korlátaival [Pp. 370. § (1) bekezdés].

[29] A felülvizsgálati kérelemben megjelölt további – az érdemi döntéssel és az anyagi pervezetési kötelezettséggel kapcsolatos – jogszabálysértések vizsgálata körében figyelemmel kell lenni arra, hogy a Pp. 406. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 424. § (1) és (3) bekezdése alapján nem minden jogszabálysértés, hanem kizárólag az ügy érdemi elbírálására kiható jogszabálysértés vezethet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére (Kúria Pfv.I.21.258/2022/7., Pfv.I.21.240/2023/8., Gfv.I.30.094/2024/10., Pfv.I.20.283/2025/21., Pfv.I.20.553/2025/10., Pfv.I.20.684/2025/4.). A kereset jogvesztés miatti elutasítása a fentiek szerint nem jogszabálysértő. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt további jogszabálysértések vizsgálata ezért szükségtelen, mert azok fennállásuk esetén sem hatnak ki az ügy érdemére, hiszen a kereset – jogvesztés miatt – mindenképpen alaptalan.

[30] Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A határozat elvi tartalma

[31] Ha a pénzkövetelés érvényesítése iránt a felszámolás kezdő időpontja előtt megindított per tartama alatt közzéteszik az alperes felszámolását elrendelő végzést, akkor a magánjogi követelések közjogi úton történő érvényesítésének általános szabályait tartalmazó Pp.-t a fizetéseképtelen adós hitelezőinek kielégítését szabályozó Cstv. szabályaival együttesen értelmezve kell alkalmazni.

[32] A Cstv. 37. § (3) bekezdése alapján bekövetkezett jogvesztés kizárja az igény perbeli érvényesítésének a lehetőségét is, amit a bíróság – ha az ezzel kapcsolatos adatok a perben rendelkezésre állnak – hivatalból vesz figyelembe. Ebben az esetben – az alanyi jog megszűnése és az igényérvényesítés lehetőségének kizártsága miatt – az alaptalan kereset elutasításának van helye.

Záró rész

[33] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, az alperes azonban felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, perköltséget nem számított fel, ezért a Kúria a Pp. 82. § (1) és (3) bekezdése alapján nem döntött annak viseléséről.

[34] A felperes részleges költségfeljegyzési jogára figyelemmel meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről a Kúria a Pp. 95. § (2) bekezdés *a)* pontja, 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) és (3) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése alapján határozott. Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie. Ennek során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el a felperesnek a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés *a)* pontján alapuló kérelmére.

[36] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2026. május 5.

Dr. Cseh Attila s. k. a tanács elnöke, Dr. Parlagi Mátyás s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s. k. bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s. k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s. k. bíró